

Warszawa, dn. 31 maja 2016 r.

Konsultacje publiczne dotyczące roli wydawców [w prawnoautorskim łańcuchu wartości]

Rola wydawców [w prawnoautorskim łańcuchu wartości]

W swoim Komunikacie do Parlamentu Europejskiego, Rady i Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów „W kierunku nowoczesnych, bardziej europejskich ram prawa autorskiego” COM (2015) 626 *final*, Komisja Europejska postawiła sobie za cel stworzenie sprawnie funkcjonującego rynku dla prawa autorskiego. Warunkiem wstępnym do jego osiągnięcia ma być przyznanie uprawnionym swobody licencjonowania prawnoautorskich treści – w szczególności w środowisku cyfrowym – w zamian za uczciwą zapłatę.

Realizując powyższą ideę oraz wychodząc naprzeciw reakcjom zainteresowanych stron na Komunikat, Komisja zamierza zebrać opinie w przedmiocie zagadnienia, czy wydawcy gazet, czasopism, książek oraz czasopism naukowych działający w środowisku cyfrowym narażeni są na trudności spowodowane obecnym brzmieniem prawnoautorskich przepisów prawnych. Szczególnie istotne w tym kontekście stają się pytania o możliwość swobodnego licencjonowania treści przez uprawnionych oraz uzyskania zapłaty za korzystanie z tych treści. Materia ta nie była jak dotąd przedmiotem żadnych z konsultacji przeprowadzonych w ciągu ostatnich lat przez Komisję. Na obecnym etapie, Komisja chce przede wszystkim dowiedzieć się od wszystkich zainteresowanych stron, jaki wpływ na nich samych, na cały wydawniczy łańcuch wartości, na konsumentów/obywateli oraz przemysły kreatywne miałyby wprowadzenie nowego prawa pokrewnego na rzecz wydawców. Komisja zaprasza wszystkie zainteresowane podmioty do wyrażenia opinii i – jeżeli to jest możliwe – uzupełnienie jej danymi z rynku i argumentami ekonomicznymi. Zasadne – zdaniem Komisji – jest również zdiagnozowanie, czy potrzeba (lub jej brak) zmian zachodzi odmiennie w zależności od kategorii rynku wydawniczego, tj. czy sytuacja wydawców prasowych jest odmienna w porównaniu do sytuacji wydawców książkowych/naukowych. Inicjując powyższe działania, Komisja zapewni, że ewentualne zmiany legislacyjne pozostaną spójne z polityką Unii Europejskiej dotyczącą otwartego dostępu do wydań naukowych¹.

---

¹ <http://ec.europa.eu/transparency/regdoc/rep/1/2012/PL/1-2012-401-PL-F1-1.Pdf>

Uwagi wstępne

W imieniu Polskiego Stowarzyszenia Wydawców Muzycznych, reprezentującego podmioty prowadzące działalność w zakresie eksploatacji praw autorskich do utworów muzycznych i słowno-muzycznych, w tym zarówno drobnych utworów zaliczanych do kategorii tzw. małych praw jak i dzieł z kategorii tzw. wielkich praw przedstawiamy odpowiedzi na poniższe pytania wyrażając nadzieje, że przekazane informacje i wyrażone opinie będą pomocne w toku dalszych prac, w tym także legislacyjnych.

Choć problematyka objęta zakresem konsultacji dotyczy przede wszystkim wydawców prasowych oraz wydawców książek to w pewnym zakresie ma ona także znaczenie dla wydawców muzycznych, których działalność obejmuje także wydawanie nut w formie druków (partytury, książki, śpiewniki, zeszyty nutowe, wydawnictwa periodyczne, podręczniki), czy też udostępniania ich do użytku on-line. Wydawnictwa nutowe są podstawą do wykonania utworów muzycznych i słowno-muzycznych przez orkiestry, zespoły muzyczne lub solistów, stanowią także materiały edukacyjne.

PYTANIA:

1. Na jakich podstawach prawnych opierają się Państwo w przypadku zamiaru pozyskania praw do celów publikacji materiałów w Państwa tytułach prasowych lub innych treści i dalszego licencjonowania ich? (możliwa odpowiedź wielokrotnego wyboru)

- nabycie praw od autora
- uzyskanie praw od autora na podstawie licencji (wyłącznej lub niewyłącznej)
- samodzielnego prawa uregulowanego w prawie krajowym (np. prawa do dzieła zbiorowego)
- prawo do dzieł stworzonych przez pracownika w ramach stosunku zatrudnienia (dzieła pracownicze)
- nie ma związku
- inne

Jeżeli inne, proszę sprecyzować odpowiedź:

Proszę wyjaśnić:

Wydawcy muzyczni nabywają prawa autorskie do utworów muzycznych i słowno-muzycznych na podstawie umów zawieranych z twórcami lub ich następcami prawnymi (w szczególności spadkobiercami). Umowy zawierane bezpośrednio z twórcami lub ich spadkobiercami najczęściej są umowami przeniesienia praw. Umowy zawierane z innymi podmiotami praw autorskich (np. innymi wydawcami, którzy nabyli wcześniej prawa autorskie majątkowe w określonym zakresie) przyjmują często charakter umów licencyjnych wyłącznych (najczęściej wyłączność terytorialna) lub (rzadziej) niewyłącznych. Prawo do powielania utworów drukiem i wydawania w postaci zapisów nutowych (partytury, zeszyty nutowe, śpiewniki, książki itp.) stanowi zazwyczaj jedno z wielu pól eksploatacji objętych przedmiotem umowy.

2. Czy spotkali się Państwo z problemami dotyczącymi udzielania licencji na korzystanie z materiałów publikowanych w Państwa tytułach prasowych lub innych treści rozpowszechnianych w internecie

spowodowanymi faktem, że licencjonowali Państwo albo mieli zamiar licencjonować prawa wcześniej przeniesione na Państwa przez autora (lub uzyskane od autora na podstawie licencji)?

- tak, często*
- tak, czasami
- prawie nigdy
- nigdy
- nie mam zdania
- nie ma związku

Jeżeli tak, proszę wyjaśnić jakie to były problemy i przytoczyć przykłady ze wskazaniem na poszczególne państwo członkowskie oraz wskazać rodzaj licencjonowanych treści i licencjobiorcę:

Skala bezprawnego udostępniania nut w internecie, powszechność tego zjawiska i trudności w dochodzeniu roszczeń wynikające z obowiązujących regulacji prawnych spowodowały drastyczny spadek ilości umów licencyjnych zawieranych z wydawnictwami wyspecjalizowanymi w druku i sprzedaży/dystrybucji materiałów drukowanych z nutami, które nie są w stanie konkurować na rynku ponosząc koszty opłat licencyjnych, legalnej produkcji oraz dystrybucji. Także rynek legalnych serwisów oferujących materiały nutowe jest niezwykle ograniczony z uwagi na bogatą ofertę dostawców usług korzystających z regulacji wyłączających w praktyce ich odpowiedzialność za udostępniane treści (ustawa o świadczeniu usług drogą elektroniczną).

3. Czy spotykali się Państwo z problemami z egzekwowaniem praw związanych z materiałami publikowanymi w Państwa tytułach prasowych albo innych treści rozpowszechnianych w internecie spowodowanymi faktem, że działali Państwo albo mieli zamiar działać w odniesieniu do praw wcześniej przeniesionych na Państwa przez autora (lub uzyskanych od autora na podstawie licencji)?

- tak, często*
- tak, czasami
- prawie nigdy
- nigdy
- nie mam zdania
- nie ma związku

Jeżeli tak, proszę wyjaśnić jakie to były problemy i przytoczyć przykłady ze wskazaniem na poszczególne państwo członkowskie oraz wskazać rodzaj korzystania i domniemanego naruszenia:

Jak wskazano wyżej w odpowiedzi na pytanie nr 2 przeszkodą są przepisy określające zasady odpowiedzialności za treści udostępnianie w sieci, które w połączeniu z zasadami postępowania dowodowego obowiązującymi w postępowaniu cywilnym i karnym powodują niską skuteczność podejmowanych działań.

4. Jaki wpływ na wydawców miałoby utworzenie nowego prawa pokrewnego w prawie Unii Europejskiej (w szczególności na możliwość udzielania przez nich licencji i ochronę treści przed

naruszeniami, jak również na otrzymanie rekompensaty za korzystanie z utworu na podstawie wyjątku)?

- silny pozytywny wpływ
- niewielki pozytywny wpływ
- brak wpływu
- niewielki negatywny wpływ
- silny negatywny wpływ
- nie mam zdania

Proszę wyjaśnić:

Działalność w zakresie wydawania utworów muzycznych, w tym w szczególności wydawania materiałów nutowych wymaga dużych nakładów finansowych, które w obecnej sytuacji rynkowej i prawnej najczęściej nie mogą się zwrócić. Wykreowanie nowego prawa pokrewnego samo w sobie nie rozwiąże wskazanych wyżej problemów, bowiem muszą być równoległe podjęte działania i inicjatywy legislacyjne w celu wprowadzenia lepszych i skuteczniejszych środków i form egzekwowania praw autorskich i pokrewnych. Podstawowym zagadnieniem pozostaje pytanie o treść takiego prawa oraz sposób jego egzekwowania. O ile przyszłe prawo, którego zasadność wprowadzenia jest w tej chwili analizowana, miałyby opierać się na rekompensacie za korzystanie z utworu na zasadzie wyjątku to podstawowym zagadnieniem jest ustalenie na kim będzie spoczywał obowiązek uiszczania takich opłat i jaki będzie system ich pobierania także redystrybucji.

Należy mieć na uwadze, że zgodnie z przepisami obowiązującej w Polsce ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych wydawcy muzyczni wylączeni są od udziału w podziale wpływów z tytułu czystych nośników i urządzeń reprograficznych. Zgodnie z treścią art. 18 ust. 3 ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych z dnia 4 lutego 1994 r. prawo twórcy do wynagrodzenia z tego tytułu nie podlega zrzeczeniu się ani zbyciu. Nie są brane przy tym pod uwagę nawet umowy zbycia dokonane skutecznie i w sposób ważny pod rządami innych systemów prawnych. Wprowadzenie nowego prawa pokrewnego przyznającego prawo do rekompensaty za korzystanie z utworów we wskazanym zakresie w ramach wyjątku powinno zostać połączone z przeglądem i zmianą regulacji w zakresie prawa do udziału wydawców muzycznych także w podziale opłat z tytułu czystych nośników i urządzeń reprograficznych. Tworzenie nowego prawa pokrewnego w sytuacji jednoczesnej dyskryminacji określonej grupy podmiotów autorsko uprawnionych, jaką stanowią wydawcy muzyczni, wydaje się stawiać pod znakiem zapytania spójność budowanego systemu ochrony praw i słusznych rekompensat za korzystanie z nich w ramach wyjątków.

5. Czy utworzenie nowego prawa pokrewnego na rzecz wydawców działających w ramach wszystkich kategorii sektora wydawniczego miałyby wpływ na autorów działających w sektorze wydawniczym, takich jak: dziennikarze, pisarze, fotografowie, menedżerowie informacji (researcherzy) (w szczególności na umowne relacje autorów z wydawcami, wynagrodzenie i rekompensatę za korzystanie z utworu na podstawie wyjątku)?

- silny pozytywny wpływ
- niewielki pozytywny wpływ
- brak wpływu
- niewielki negatywny wpływ
- silny negatywny wpływ

- nie mam zdania

Proszę wyjaśnić:

Stworzenie nowego prawa pokrewnego na rzecz wydawców nie będzie miało w naszej ocenie wpływu na ich relacje z wydawcami muzycznymi, którzy w dalszym ciągu nabywać będą prawa autorskie na podstawie umów przenoszących prawa lub umów licencyjnych. Przyznanie nowego prawa pokrewnego na rzecz wydawców nie zmieni ani przedmiotu takich umów, ani treści prawa do wynagrodzenia, ani zakresu pozostałych wzajemnych praw i obowiązków.

6. Czy utworzenie nowego prawa pokrewnego wyłącznie na rzecz wydawców prasy miałyby wpływ na autorów działających w sektorze wydawczym (jak powyżej)?

- silny pozytywny wpływ
- niewielki pozytywny wpływ
- brak wpływu
- niewielki negatywny wpływ
- silny negatywny wpływ
- nie mam zdania

Proszę wyjaśnić:

Z uwagi na silną o

7. Czy utworzenie nowego prawa pokrewnego na rzecz wydawców działających w ramach wszystkich kategorii sektora wydawniczego miałyby wpływ na innych uprawnionych niż autorzy działający w sektorze wydawniczym?

- silny pozytywny wpływ
- niewielki pozytywny wpływ
- brak wpływu
- niewielki negatywny wpływ
- silny negatywny wpływ
- nie mam zdania

Proszę wyjaśnić:

Jeśli przez „innych uprawnionych” rozumiemy osoby legalnie wykonujące swoje prawa nabyte z poszanowaniem obowiązujących przepisów lub z nich wynikające, to nie widzimy żadnego wpływu jaki nowe prawo pokrewnie mogłoby wywierać na wykonywanie praw przysługujących wskazanym wyżej osobom. W szczególności nie widzimy zagrożenia, aby nowe prawo mogło spowodować jakikolwiek uszczerbek dla innych uprawnionych. Zakładamy bowiem, że przewidywana rekompensata za korzystanie z utworów w ramach wyjątku nie dokona się kosztem innych uprawnionych, których przychody uległyby zmniejszeniu.

8. Czy utworzenie nowego prawa pokrewnego wyłącznie na rzecz wydawców prasy miałyby wpływ na innych uprawnionych niż autorzy działający w sektorze wydawniczym?

- silny pozytywny wpływ

- niewielki pozytywny wpływ
- brak wpływu
- niewielki negatywny wpływ
- silny negatywny wpływ
- [nie mam zdania](#)

Proszę wyjaśnić:

9. Czy utworzenie nowego prawa pokrewnego na rzecz wydawców działających w ramach wszystkich kategorii sektora wydawniczego miałoby wpływ na badaczy lub instytucje naukowe lub badawcze?
- silny pozytywny wpływ
  - niewielki pozytywny wpływ
  - brak wpływu
  - niewielki negatywny wpływ
  - silny negatywny wpływ
  - [nie mam zdania](#)

Proszę wyjaśnić:

10. Czy utworzenie nowego prawa pokrewnego wyłącznie na rzecz wydawców prasy miałoby wpływ na badaczy lub instytucje naukowe lub badawcze?
- silny pozytywny wpływ
  - niewielki pozytywny wpływ
  - brak wpływu
  - niewielki negatywny wpływ
  - silny negatywny wpływ
  - [nie mam zdania](#)

Proszę wyjaśnić:

11. Czy utworzenie nowego prawa pokrewnego na rzecz wydawców działających w ramach wszystkich kategorii sektora wydawniczego miałoby wpływ na dostawców usług internetowych (w szczególności jeżeli chodzi o możliwość uzyskiwania przez te podmioty licencji na korzystanie z prasy lub innych treści drukowanych)
- silny pozytywny wpływ
  - niewielki pozytywny wpływ
  - brak wpływu
  - niewielki negatywny wpływ
  - silny negatywny wpływ
  - [nie mam zdania](#)

Proszę wyjaśnić:

12. Czy utworzenie nowego prawa pokrewnego wyłącznie na rzecz wydawców prasy miałoby wpływ na dostawców usług internetowych (w szczególności jeżeli chodzi o możliwość uzyskiwania przez te podmioty licencji na korzystanie z prasy lub innych treści drukowanych)?

- silny pozytywny wpływ
- niewielki pozytywny wpływ
- brak wpływu
- niewielki negatywny wpływ
- silny negatywny wpływ
- nie mam zdania

Proszę wyjaśnić:

13. Czy utworzenie nowego prawa pokrewnego na rzecz wydawców działających w ramach wszystkich kategorii sektora wydawniczego miałoby wpływ na konsumentów/ użytkowników końcowych/obywateli Unii Europejskiej?

- silny pozytywny wpływ
- niewielki pozytywny wpływ
- brak wpływu
- niewielki negatywny wpływ
- silny negatywny wpływ
- nie mam zdania

Proszę wyjaśnić:

Wprowadzenie nowego prawa pokrewnego może mieć pozytywny wpływ na konsumentów i użytkowników ułatwiając im legalne korzystanie z treści, za które wydawcy, w tym wydawcy muzyczni otrzymają uczciwe wynagrodzenie. Dostęp do materiałów nutowych sprzyja rozwojowi kultury muzycznej i w konsekwencji rozwojowi całego rynku muzycznego. Co prawda byłoby to kolejne prawo do korzystania z treści w ramach wyjątku, ale godziwa zapłata uzyskana przez wydawców może w pewien sposób rekompensować ponoszone przez nich nakłady na wspieranie twórczości.

14. Czy utworzenie nowego prawa pokrewnego wyłącznie na rzecz wydawców prasy miałoby wpływ na konsumentów/ użytkowników końcowych/obywateli Unii Europejskiej?

- silny pozytywny wpływ
- niewielki pozytywny wpływ
- brak wpływu

- niewielki negatywny wpływ
- silny negatywny wpływ
- nie mam zdania

Proszę wyjaśnić:

15. Czy przyznane wydawcom – przez przepisy krajowe – prawo do rekompensaty za niektóre sposoby korzystania online z ich treści ma jakikolwiek wpływ na Państwa działalność i jeżeli tak, to jaki?

- silny pozytywny wpływ
- niewielki pozytywny wpływ
- brak wpływu
- niewielki negatywny wpływ
- silny negatywny wpływ
- nie mam zdania

Proszę wyjaśnić:

W tej chwili nie ma w polskim systemie prawnym żadnych regulacji przyznających wydawcom muzycznym prawo do rekompensaty za korzystanie online z ich treści w postaci materiałów nutowych.

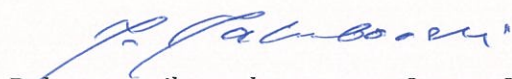
16. Czy w kontekście zagadnienia roli wydawców w prawnoautorskim łańcuchu wartości oraz ewentualnego utworzenia nowego prawa pokrewnego na rzecz wydawców, istnieją jeszcze inne kwestie, które powinny zostać poddane pod rozważenie?

- tak
- nie

Jeżeli tak, proszę wyjaśnić i w miarę możliwości wesprzeć odpowiedź danymi z rynku oraz innymi argumentami ekonomicznymi:

Jak wspomiano wyżej wydawcy muzycni są zgodnie z obowiązującym w Polsce prawem całkowicie wyłączni z podziału opłat od czystych nośników i urządzeń reprograficznych. Stworzenie nowego prawa pokrewnego przewidującego rekompensatę za korzystanie z treści online nie rozwiąże tego problemu, który dla wydawców muzycznych jest niezwykle istotny. Wydawcy muzycni pozbawieni są tego prawa pomimo, że w wielu przypadkach finansują twórczość autorów i kompozytorów, ponoszą wymierne nakłady i ryzyko finansowe. W ocenie Polskiego Stowarzyszenia Wydawców Muzycznych kwestia powinna zostać poddana analizie i dyskusji w celu wprowadzenia nowych regulacji w tym zakresie. Nie widzimy podstaw do ustawowego wykluczenia wydawców muzycznych z udziału we wpływach z takich opłat.

W imieniu Polskiego Stowarzyszenia Wydawców Muzycznych

Pełnomocnik - radca prawny Janusz Jakubowski

Polskie Stowarzyszenie Wydawców Muzycznych,

ul. Relaksowa 33/39, 02-796, Warszawa, ul. Relaksowa 33/39 – Tel 022/546 9600